

ván i dohled nad školstvím, který převzaly školské referáty při krajských a okresních národních výborech. Jelikož národní výbory plnily zároveň funkci zřizovatelů škol, ztratila inspekce de facto svoji nezávislost. V totalitních poměrech komunistické vlády navíc inspektoři dohlíželi i na ideologickou nezávadnost učiva. Nezávislá školní inspekce byla obnovena zákonem z roku 1990; rozdělena je na krajská pracoviště, v čele stojí ústřední školní inspektorát.

Vedle popisu úkolů a organizace inspekce byly jednotlivé kapitoly doplněny biogramy vybraných osobností, které v té které době zastávaly funkci školních inspektorů. I v tomto ohledu se jedná jen o naznačení, kudy by se mohl ubírat budoucí výzkum. Celá řada významných pedagogických osobností na pozici inspektorů zůstává neznámá, přitom je možné v jejich pozůstalostech najít dokumenty, jež nám ukazují jejich pohled na školství, který z titulu své funkce prosazovali. V rámci této úvodní přehledové práce však bylo nutné omezit se na základní údaje o jejich životě a pedagogické činnosti, proto také jejich soukromé aktivity, které byly velmi často zaměřeny na pomoc dalšímu rozvoji společnosti či na charitativní činnost, zůstaly pouze v nástinu.

Archivní dokumenty vzniklé z činnosti školních inspektorů zároveň jsou (kromě vzpomínek pamětníků) vzácným zdrojem informací o skutečném stavu školství, a představují tak pandán k legislativním nařízením. Neocenitelné pak jsou v případě vypracování studií zaměřených na lokální rozvoj školství. Právě takovéto práce pak pomáhají dotvořit reálný obraz vývoje školství v českých zemích.

Ukazuje se tedy, že historický vývoj školní inspekce nemůžeme vnímat jako pouhý výkon dohlédací činnosti, ale je nutné zasadit tyto aktivity do širšího historického a společenského kontextu. Teprve poté bude možné zcela docenit dopady činnosti školních inspektorů.